

የብርሃናማው ዘመን አድማቂዎች

ታዩ ከበደ 02-28-18

ሰሞኑን የቢቢሲ አማርኛው ክፍል “የኢንዱስትሪ ፓርኮች ተስፋ እና ፈተና” በሚል ርእስ አንድ ዘገባ አስነብቦን ነበር። ዘገባው የኢትዮጵያ መንግስት ከጥቂት ዓመታት ወዲህ የኢንዱስትሪ ፓርኮችን በመገንባት መጠመዱንና ይህም የአፍሪካ የማኑፋክቸሪንግ መናኸሪያ ለመሆን የሚደረገውን ጥረት እንደሆነ የሚያትት ነው።

ዘርፉ የሥራ አጥነት ችግርን በመቅረፍም የላቅ ያለ ሚና እንደሚጫወትም ያስረዳል። በአንፃሩም በፓርኮቹ በሚገኙ ፋብሪካዎች የሠራተኞች ደመወዝ አነስተኛ ከመሆን ጋር ተያይዞ የሚፈጠር ፍልሰት፣ የውጭ ምንዛሬ እጥረት እና የፖለቲካ ያለመረጋጋት ፈተናዎችን እደተደቀኑበት ጠቅሷል። እርግጥ የኢንዱስትሪ ፓርኮች የሀገራችን ብርሃናማ ዘመን መገለጫዎች ናቸው። መንግስት ተግዳሮቶቹን ለመፍታት እያከናወናቸው ያሉት ተግባሮች የብርሃናማው ዘመን አድማቂ ነው ማለት ይቻላል።

መንግስት ፓርኮቹን የሚገነባው የሀገር ውስጥም ይሁን የውጭ ቀጥተኛ ኢንቨስትመንትን ለመሳብ ነው። ፓርኮቹ አስፈላጊው የመሰረተ ልማት ተሟልቶላቸው የሚገነቡ በመሆናቸው ባለሀብቶች በአጭር ጊዜ ውስጥ ወደ ስራ እንዲገቡ የሚያደርጓቸው መሆናቸው በገሃድ ታይቷል።

እንደሚታወቀው ሁሉ የለሙትና በመልማት ላይ የሚገኙት የኢንዱስትሪ ፓርኮች ዓለም የደረሰበትን የግንባታ ሂደት ተከትለው የሚገነቡ በመሆናቸው ከአካባቢ ብክለት ነፃ ናቸው። ከዚህ በተጨማሪ በምርት ወቅት ተረፈ ምርታቸውን እንደገና መጠቀም በሚያስችል ሁኔታ የተገነቡ በመሆናቸው የሀብት ብክነትን ማስወገድ ይችላሉ። ይህም ፓርኮቹ በምርትም ይሁን በተረፈ ምርት ውጤታማ መሆን የሚያስችሉ እንዲሆኑ ያደርጋቸዋል።

የኢንዱስትሪ ፓርክ ልማቱን በበላይነት ከሚመራው የኢንዱስትሪ ፓርኮች ልማት ኮርፖሬሽን የተገኙ መረጃዎች እንደሚጠቁሙት፣ የኢንዱስትሪ ፓርክ ማለት በአንድ በተከለለ አካባቢ ወይም ቦታ የተለያዩ ኢንዱስትሪዎች የሚቋቋሙበት ሆኖ ልማቱን ለማፋጠን ልዩ ልዩ ማበረታቻዎች በሕግ አግባብ የሚሰጡበት ማዕከል ነው። በዚህ አግባብ የሚገነባ ማንኛውም የኢንዱስትሪ ፓርክ የተለያዩ መሠረተ ልማቶችን ማሟላት የግድ ይለዋል።

በፓርቲ ውስጥ የሚገነቡት ኢንዱስትሪዎች የሚጠቀሙባቸው የጋራ መገልገያዎች፣ መጋዘን፣ የብክለት ማጣሪያና ማስወገጃ፣ የጥናትና ምርምር ማዕከል፣ መኖሪያ ቤቶች፣ የቢሮ መገልገያ ህንፃዎች፣ የሕክምና ማዕከል፣ ትምህርት ቤት፣ ማህበረሰብ አቀፍ የፖሊስ አገልግሎት፣ መዝናኛዎች፣ አረንጓዴ ቦታዎችና ለኢንዱስትሪዎቹ የሚያገለግሉ መስል ተቋማትን የሚያካትቱ አገልግሎት መስጫዎች ይኖራቸዋል። ይህ በመሆኑም ፓርቲ በውስጡ የተገነቡት ኢንዱስትሪዎች ደህንነታቸው ተጠብቆ በጤናማ ሁኔታ የእርስ በእርስ ውድድር የሚያደርጉበት አካባቢ ነው ማለት ይቻላል።

የኢንዱስትሪ ፓርቲች ልማት ማንኛውም ሀገር በኢኮኖሚ፣ በማህበራዊና በፖለቲካ መስኮች ሁለንተናዊ በሆነ መልኩ ተጠቃሚ ያደርጋል። ልማቱ እንደ ጨርቃጨርቅ በመሳሰሉ ቀላል የማኑፋክቸሪንግ ዘርፍ በርካታ የስራ ዕድል የሚፈጠር እና የውጭ ቀጥተኛ ኢንቨስትመንትንም በስፋት መሳብ የሚችል ነው።

ይህ ሁኔታም የህዝቦችን ተጠቃሚነት ከፍ የሚያደርግ ከመሆኑም በላይ፣ የውጭ ምንዛሬ በማስገኘት ረገድም የራሱን ሚና ይጫወታል። ከዚህ ጎን ለጎንም የቀላል ማኑፋክቸሪንግ ልማቱን ያፋጥናል፣ ከተሞችን ወደ ላቀ የዕድገት ደረጃ የማሸጋገር ብሎም አዳዲስ ከተሞች እንዲፈጠሩና በዚያኑ ልክም የመልካም አስተዳደር ችግሮች እንዲቀረፉ የራሱን አዎንታዊ ሚና ይጫወታል።

ይህ በሀገራችን የተተለመው የኢንዱስትሪ ፓርቲች ልማት ፕሮግራም መሬትን ውጤታማ በሆነ መልኩ ለልማት ስራ ብቻ እንዲውል የሚያደርግና የኪራይ ሰብሳቢነት በር የሚዘጋ መሆኑን መገንዘብ ተገቢ ይመስለኛል።

ርግጥም ልማቱ ለመሰረተ ልማት ግንባታ የሚወጣውን ወጪ በተቀናጀ መልኩ መጠቀም የሚያስችልና ለአካባቢ ጥበቃ ሥራ ትኩረት የሚሰጥ በመሆኑ ኢንዱስትሪዎችን በእሴት ሰንሰለት እርስ በርስ ስለሚያስተሳስር ብክነትን የሚቀንስና የኪራይ ሰብሳቢነትን በመዋጋት ረገድ ሚናው የጎላ ነው።

ከዚህ በተጨማሪ በውጭ ሀገር ባለሙያዎች የሚከናወኑ ስራዎችን በሂደት በሀገር ውስጥ የሙያው ባለቤቶችና በሀገር በቀል ተቋማት አማካኝነት እንዲከናወኑ መሰረት ይጥላል። ይህም የዕውቀትና የቴክኖሎጂ ሽግግር እንዲረጋገጥ ሰፊ ዕድልን ይፈጥራል። ለዚህም በምሳሌነት ተገንብቶ ወደ ስራ የገባው የሃዋሳ ኢንዱስትሪ ፓርክን ብንመለከት፤ ፓርቲ በተለያዩ የሀገር ውስጥና የውጭ ባለሀብቶች መያዙንና የሀገር ውስጥ ባለሙያዎችም በስራ ሂደት የቴክኖሎጂ ሽግግር ተግባርን እንደሚከውኑ ይጠበቃል።

የቢቢሲ ዘገባ እንዳለው ከሀገራችን የልማቱ ጀማሪነትና ስራው ከሚጠይቀው በጀት አኳያ ዘርፉ የተወሰኑ ተግዳሮቶች ሊኖሩት እንደሚችሉ አያጠራጥርም። መረጃዎች እንደሚጠቁሙት ከዘርፉ ተግዳሮቶች ውስጥ፤ ልማቱን ለማረጋገጥ ዘላቂ የፋይናንስ ምንጭ በበቂ ሁኔታ አለመኖር፤ የመሰረተ ልማት አቅርቦት ችግርና ግንባር ቀደም ባለሃብቶች በስፋት መሳብ የሚያስችል አቅም አለመኖሩ በዋነኛነት የሚጠቀሱ ናቸው።

ይሁንና እነዚህን ችግሮች መፍታት ይቻላል- የተሻለ አቅም በመፍጠር፤ የገንዘብ ምንጮችን በማፈለግና ሁሉም ዜጋ የበኩሉን እገዛ በማድረግ ችግሩን በሂደት ዘላቂነት ባለው ሁኔታ በመፍታት። በዚህ ድምር ውጤትም የፓርቲቹ ልማት የሀገራችን ህዝቦች የስራ ዕድል አግኝተው የተሻለ ኑሮ እንዲኖሩ እንዲሁም ሀገራችን ከግብርና መር ወደ ኢንዱስትሪ መር የልማት ስትራቴጂ እንድታደግ ከፍተኛ ሚና የሚጫወቱ መሆናቸውን መገንዘብ ይገባል።

የማኑፋክቸሪንግ ዘርፍ በሁለተኛው የልማት ዕቅድ ላይ ኢንዱስትሪው የኤክስፖርት ሚና ከፍተኛ እንደሚሆን ተገልጿል። እንደሚታወቀው በአሁኑ ወቅት የዘርፉ ምርቶች ጠቅላላ የኤክስፖርት ገቢ ያላቸው ድርሻ ከጠቅላላው የኤክስፖርት ገቢ ውስጥ ከ10 በመቶ የማይበልጥ ነው።

ሆኖም በዕቅዱ መሰረት በ2012 ላይ ወደ አምስት ቢልዮን ዶላር ገቢ እንዲያስገኝ ለማድረግ ታስቧል። ይህ ድርሻም ወደ 25 በመቶ ከፍ ለማድረግና በ2017 ዓ.ም 40 በመቶ ለማድረስ ግዙፍ ዕቅድ ተቀምጧል።

የኢንዱስትሪ ፓርቲቶች ልማት ማንኛውም ሀገር በኢኮኖሚ፣ በማህበራዊና በፖለቲካ መስኮች ሁለንተናዊ በሆነ መልኩ ተጠቃሚ ያደርጋል። ልማቱ እንደ ጨርቃ ጨርቅ በመሳሰሉ ቀላል የማኑፋክቸሪንግ ዘርፍ በርካታ የስራ ዕድል የሚፈጠር እና የውጭ ቀጥተኛ ኢንቨስትመንትንም በስፋት መሳብ የሚችል ነው። የስራ ዕድል በመፍጠር በአጠቃላይ በሀገሪቱ መዋቅራዊ ለውጥ ማምጣቱ አይቀርም። ይህም መጪው ጊዜያችን ብርሃናማው ዘመን ሆኖ እንዲደምቅ የሚያደርግ ነው።